

Kulttuurinen tietoisuus monikulttuurisessa hoitotyössä – Hoitohenkilöstön näkemyksiä koulutusinterventiosta

RENE-symposium 13.3.2018

Tausta:

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset kohtaavat työssään yhä enemmän eri kulttuuri- ja kielitaustaisia potilaita. Hoitohenkilöstön kulttuurinen kompetenssi on avainasemassa potilaiden hyvän ja laadukkaan hoidon toteutumisessa. Vaikka kulttuurisen kompetenssin kehittämiseksi on kansainvälisesti kehitetty lukuisia koulutusinterventioita, lisää tietoa tarvitaan toimivista koulutuksen toteutusmalleista ja menetelmistä suomalaisessa terveydenhuollon kontekstissa.

Tarkoitus:

Selvittää hoitohenkilöstön näkemyksiä kulttuurista tietoisuutta edistävän koulutuksen hyödyllisyydestä.

Koulutuksen tavoitteena oli lisätä tietoisuutta omista (suomalaisista) kulttuuri- ja kommunikaatiopiirteistä ja sitä kautta helpottaa maahanmuuttajataustaisen potilaan/asiakkaan kohtaamista.

Menetelmät:

Koulutus toteutettiin yhdessä eteläsuomalaisessa sairaalassa 4 viikon aikana 4x4h sessioina.

Osallistujina sairaanhoitajia (n=14) ja perushoitajia (n=6)

Sisältöalueina: 1) mitä on kulttuuri, 2) kulttuuri meissä, 3) kommunikaatio ja 4) vakaumus.

Sisältö pohjautui teoriatietoon, sairaalassa toteutettuihin haastatteluihin sekä asiantuntijatietoon.

Opetusmenetelminä tarinoita, käytännön esimerkkejä ja kuvia sisältävät luennot, ryhmäkeskustelut ja verkkopohjaiset tehtävät.

Osallistujien näkemyksiä selvitettiin koulutuksen päätyttyä neljän fokusryhmähaastattelun avulla (n=10).

Aineisto analysoitiin aineistolähtöisen sisällön analyysin avulla

Tutkimus on osa laajempaa COPE- hankekonsortiota, joka toteutetaan vuosina 2016-2019.

Tulokset:

Koulutus koettiin hyödylliseksi ja osallistujat käsittelivät hyödyllisyyttä 1) yleisellä, 2) yksilöllisellä ja 3) potilasta koskevalla tasolla

1) - Yleisen monikulttuurisuuskeskustelun avaaminen tärkeää, koska se ei ole tyypillinen osa työkulttuuria
- Monikulttuurisuutta on mielekästä käsitellä eri näkökulmista (ei vain hoitotyön)
- Jotta monikulttuurista hoitotyötä voidaan kehittää, tulisi koulutusta tarjota koko organisaatiolle.

2) - Omien kulttuuripiirteiden parempi tiedostaminen muutti monikulttuuriseen hoitotyöhön liittyviä ajattelutapoja
- Omien kommunikaatiotapojen parempi tiedostaminen auttoi kehittämään kommunikointitaitoja ja välttämään sudenkuoppia

3) - Oman kulttuurin parempi ymmärtäminen auttoi huomioimaan ja kunnioittamaan potilaiden erilaisia kulttuuripiirteitä

Johtopäätökset:

Oman kulttuurin parempi tiedostaminen voi toimia hoitohenkilöstön ja maahanmuuttajataustaisen potilaan välisen kohtaamisen ja kommunikaation helpottajana. Tutkimuksesta saatua tietoa tullaan hyödyntämään kansallisen hoitohenkilöstölle suunnatun verkkopohjaisen täydennyskoulutuksen kehittämisessä.

→ Lanseeraus keväällä 2018.

Lisätietoja:

Anu-Marja Kaihlanen, tutkija, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Anu.Kaihlanen@thl.fi

